

**Mokslas ir studijos.
Pasiekimai ir galimybės**

Bronius Kaulakys

2008-03-01

Pradėsiu nuo citatų
iš mano pranešimo 2005 m. PLMKS

- 1989 – M.Gorbačiovas perspėjo: ‘Pasiekę Nepriklausomybę jūs **nepajėgsite sukovoti su savais biurokratais.**’
- Mes iš to juokėmės: ‘**Su savais – mes plikomis rankomis !**’.
- O ką turime?
Valstybėje nesibaigia korupciniai skandalai, korupciniai valstybes užsakymai, ES fondų, žemės sklypų draugams dalybos ir giliausia politinė krizė, pasiekusi net apkaltą Respublikos Prezidentui, demokratijos diskreditavimas už pametėtus didelius mafijinius ir importinius pinigus.
- To įrodymai:

Kompetentingi teiginiai

- 2005 – Prezidento V. Adamkaus metinis pranešimas:
 - ‘**Oligarchinis valdymas**’
 - ‘**Politinis Lietuvos žmonių susvetimėjimas**’
 - ‘**Sukurti savarankiškų piliečių visuomenę**’
 - ‘**Gabūs jauni žmonės emigruoja**’
 - ‘**Kodėl bent dalies Vakarų universitetuose išsilavinusių lietuvių nematyti mūsų valstybės tarnyboje?**’
 - ‘**Privalo keistis pati valstybės tarnyba**’
 -

Teiginiai (2)

- 2005-05-27: L. Donskis, 'Vakarų ekspresas':
 - '**Politinis gangrenavimas**'
 - '**Bene vienintelė politikos darymo priemonė yra šantažas ir "kompromatų" kepimas**'
 - '**Mūsų politinė kultūra yra katastrofiškame lygyje**'
 - '**Net ir tos institucijos, kurios veikia gerai, pradės klimpti**'
 - '**Degraduos visos politinės grandys**'

Teiginiai (3)

- 2005-05-23: A. Aleksandravičius, ELTA:
 - **‘Lietuvą valdo biurokratinis aparatas, o ne politikai’**
- 2005-06-16: V. Radžvilas, *Veidas*:
 - **‘Lietuvos politiniame gyvenime tvenkiasi audros debesys’**
 - **‘Lietuva pretenduoja patekti į Guinnesso knygą su savotišku pamišimo ir intelektualinio kliesio rekordų’**

KAIP TAI SIEJASI SU MOKSLU?

L. Donskis, Akiračiai, 2005, Nr.2:

- ‘Šiandien turime centrinę mokslo ir studijų biurokratiją, fundamentaliai nesuprantančią ir neigiančią liberalios edukacijos bei humanistikos vertę ir prasmę.’
- ‘Tai pavojinga ir gerai organizuota jėga...’
- (Ji) Lietuvą gali vėl nublokšti toli nuo vakarietiškos akademinės sferos’.

Dabartis: 2008 / 02 / 28 Tomas Čyvas, [Klano galia ir negalia](#)

“Visa naujųjų nomenklatūrininkų „mistine galia“ yra

ne jų magiškuose voratinkliuose ir įmanriuose aštuonkojo

čiuptuvuose. Jų įtakos ir puikavimosi priežastys yra mūsų

politinės sistemos marginalumas ir pilietinės

visuomenės negalia.” Pamenate tarakoną iš animacinio filmuko, kuris

staipėsi ant kelmo reikalaudamas duoklių tol, kol jį sudorojo ne koks nors liūtas

ar dramblys, o paprasčiausias žvirblis? Taip kažkada nutiks ir su šita kompanija.

Kad ir kiek viešai besipūstų, meluotų ir išsidirbinėtų – galiausiai tas nepadės.

Norėtųsi, aišku, kad tas žvirblis atskristų anksčiau, bet jis dar matyt ir skraidyti

neišmoko.” **Pakankamo kiekio sąmoningų, savarankiškų ir**

drąsių žmonių, kurie dar turėtų laiko ir kitiems

reikalams, išskyrus mūsų dėl pragyvenimo,

atsiradimas yra jai mirtinai pavojingas.”

“Kad to ilgai nenutiktų, ši nomenklatūra padarys viską.”

Jau geriau, kaip siūlė viena „socdemė“ – tegul nepatenkintieji važiuoja į Airiją.

<http://cyvas.wordpress.com/2008/02/28/klano-galia-ir-negalia/>

Lietuvos mokslo ir studijų reformos

Įvyko 1989-1992 metais

Vienos iš radikaliausių Vidurio Europoje.

Lietuva pirmavo su šios srities reformomis.

Iš Vilniaus universiteto, aukštųjų mokslų akademijų ir institutų, MA institutų, žinybinių, šakinių institutų buvo

sukurta **Lietuvos mokslo ir studijų sistema.**

Su lietuviška mokslo laipsnių ir vardų sistema, aplenkta Vakarai įvedant daugiapakopę studijų sistemą ir t. t. ir pan.

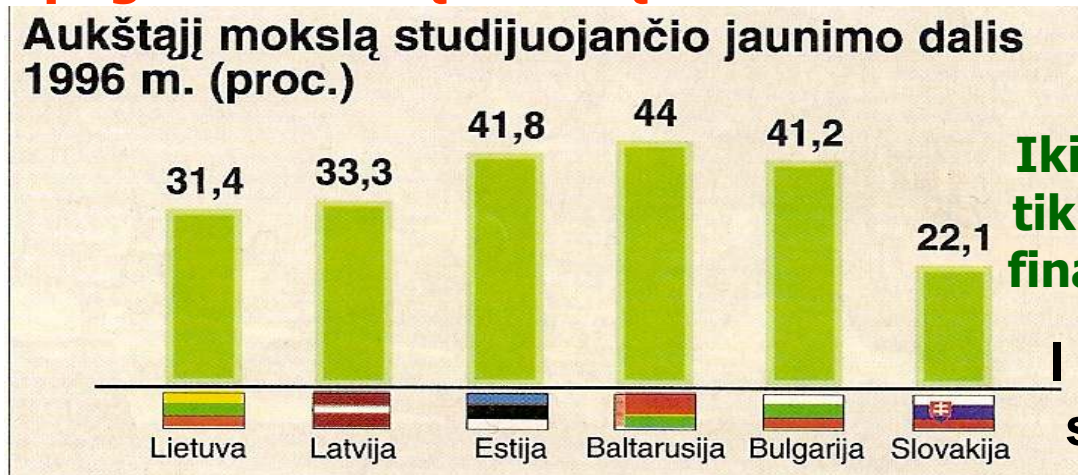
Nuo 1998 m., "ReFormų" lozungais prisidengus, užgrobus valdžią, nušalinus LMT, mokslininkus nuo įtakos, prasidėjo Lietuvos mokslo ir studijų sistemos ardymas, naikinimas, žlugdymas...

Priekaištai AM 1998-2000 m. dėl mažo studentų skaičiaus

ATSILIKĖLĖ LIETUVA pagal studentų skaičių iki 2000 m.

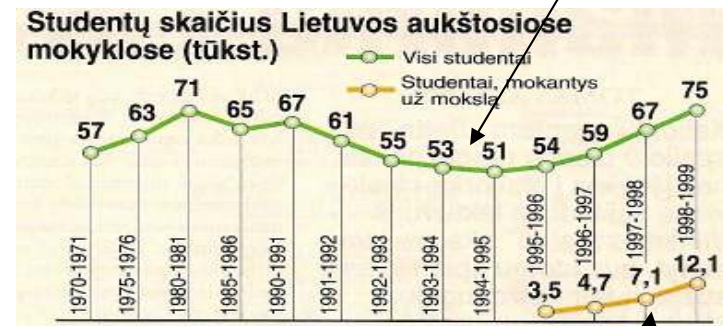
Aukštąjį mokslą studijuojančio jaunimo dalis 1996 m. (proc.)

Iki 1995 m.-
tik valstybės
finansuojami

I finansav.
sistema

Duomenys apie studijuojančio jaunimo dalį ir studentų skaičių Lietuvoje pagal žurnalą *Veidas* 1999/08/26 ir 2000/04/06.

Mokantys už studijas universitetų nustatyta tvarka. Nuo 1995 m. **II sistema**

ReFormos nuo 2000 m.

AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTATYMAS

2000 m. kovo 21 d.

61 straipsnis. Studijuojančiųjų savo lėšomis studijų apmokėjimas

1. **Valstybinės aukštosios mokyklos** pagal sutartis, kurių sudarymo tvarką ir tipinę formą tvirtina Ministerija, **gali priimti nuoseklioms studijoms Ministerijos ir aukštosios mokyklos sutartyje nustatytą skaičių studentų, kurie, nepatekę atrankos konkurso tvarka į valstybės finansuojamas vietas, sutinka mokėti už studijas....**

3. Aukštojoje mokykloje **atsiradus valstybės finansuojamai laisvai vietai pagal tam tikrą studijų programą, asmenys, studijuojantieji pagal ją savo lėšomis, turi teisę konkurso tvarka patekti į valstybės finansuojamą vietą.** Šia teise gali pasinaudoti ir kitos aukštosios mokyklos studijuojantieji savo lėšomis.

(III finansavimo sistema)

Kita Reforma

Jai buvo gerai pasiruošta:

- 1999 m. kovo 15 d. būdama opozicijoje Socialdemokratų frakcija pasiūlė, o
- 2000 m. gruodžio 7 d. Seimas priėmė **Mokslo ir švietimo ilgalaikio finansavimo įstatymą Nr. IX-71 (Žin. 2000, Nr. 110-3516).**
- Už šį įstatymą balsavo 44 socialdemokratai, 31 liberalas ir kiti Seimo nariai.
- Pagal jį nuo 2004 m . buvo garantuota iš biudžeto ne mažiau **2% BVP mokslui ir studijoms.**

Mokslo ir studijų biudžeto didinimas iki 2% BVP - pamatuota būtinybė. ES rekomenduoja 2% BVP vien universitetams

Įstatymo priėmimo metu 2000 m. Seimo narys A.Kunčinas sakė „...šis dalinis lėšų papildymas, kuris skiriamas pirmaisiais metais, dar jokia būdu neišgelbės aukštųjų mokyklų. Manau, yra teisinga, kad kiekvienais metais yra numatoma po truputį didinti finansavimą aukštojo mokslo sistemai. Taip mes nuo tos stagnacijos, sustingimo, kai pinigų užtenka tik minimaliems poreikiams, galėsime priėti prie normalios situacijos, kai bus galima plėtoti ir mokslinius tyrimus, ir didinti studentų skaičių, ir spręsti problemas, kurios yra keliamos mūsų aukštosioms mokykloms“

(www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=115228).

Taigi REFORMA

- 2001 m. gruodžio 21 d. **AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTATYMO** pataisa **draudžianti priimti į universitetus norinčius studijuoti savo lėšomis. Tik įmokos po 500 Lt.**

IV finansavimo sistema

- (Tam nepritarė (bent jau pradžioje) daugelis: studentai, dėstytojai, rektoriai, LMT ekspertai...)
- Bet buvo **GARANTUOTA**, kad mokslui ir studijoms bus **nemažiau 2% BVP.**
- Nes **pinigų tokiam reikalui tiesiog negali nebūti !!!**

- **O dabar skiria tik 0,8-0,9 % BVP!!!**

Bet to beveik niekas nepastebi. Krizės priežasčių ieško visur kitur tik ne šios, ir kitų, reformų (ne)įgyvendinime... Būtina išanalizuoti buvusias reformas, kodėl jos buvo vykdomos, kas jas prastūmė, kaip ir kodėl jos buvo (ne)įgyvendinamos.

Prieš siūlant naują, būtina parodyti, kuo ji geresnė už buvusias ir kodėl ji bus sėkminga.

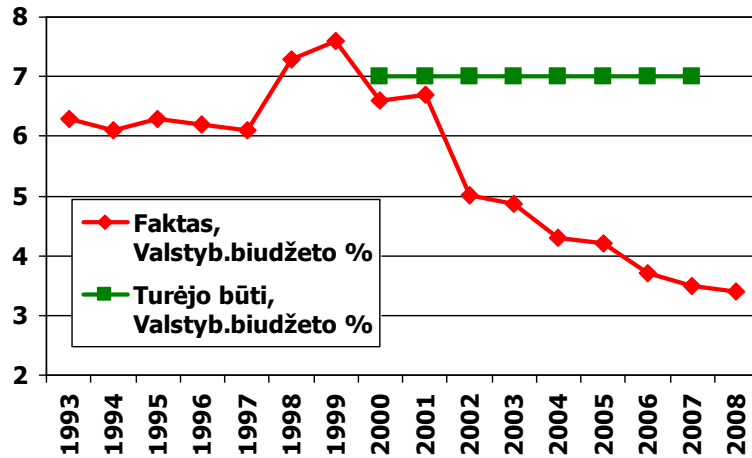
- **Yra gudročių (*Perpetuum mobile* (neįvykdomas dalykas) kūrėjų, pvz., V.Daujotis, A.Janulaitis ir Co <http://amokslas.lt>), kurie tvirtina, kad ir su tiek galima klestėti ir plėtotis**

Politikams ir atsakingiems valdininkams nevykdant nei Įstatymo, nei pažadų, nei Memorandumų

jau 2000 m. gruodžio 30 d. pasirodė *Pranešimas*, kuriame rašoma: „Lietuvos universitetų rektorių konferencija su giliu liūdesiu praneša, kad po neilgų, bet skausmingų kančių 2000 metų gruodžio 19 dieną, priėmus 2001 m. valstybės biudžetą, mirė *Memorandumai*, gimę 2000 m. rugsėjo mėnesį, kaip Rektorių konferencijos bei didžiausių Lietuvos politinių partijų nuoširdaus bendradarbiavimo vaisius. Tuo pat metu į ligos patalą atgulė ką tik gimęs Įstatymas, pažymėtas vilies ženklu, kuriame buvo nubrėžta ilgalaikio mokslo, studijų ir švietimo finansavimo perspektyva. (...“2001 m. valstybės biudžete mokslo ir studijų finansavimui (52 institucijos!) iš valstybės lėšų skiriama tik 1,015 proc. BVP vietoj 1,3-1,5 proc. numatyto Memorandumuose”) ...Kartu su Rektorių konferencija užuojautą reiškia 96 tūkstančiai Lietuvos universitetinių aukštųjų mokyklų studentų, magistrantų ir doktorantų, 7 tūkstančiai dėstytojų bei tūkstantis mokslo darbuotojų....“ ir t.t.

Mokslo ir studijų finansavimas

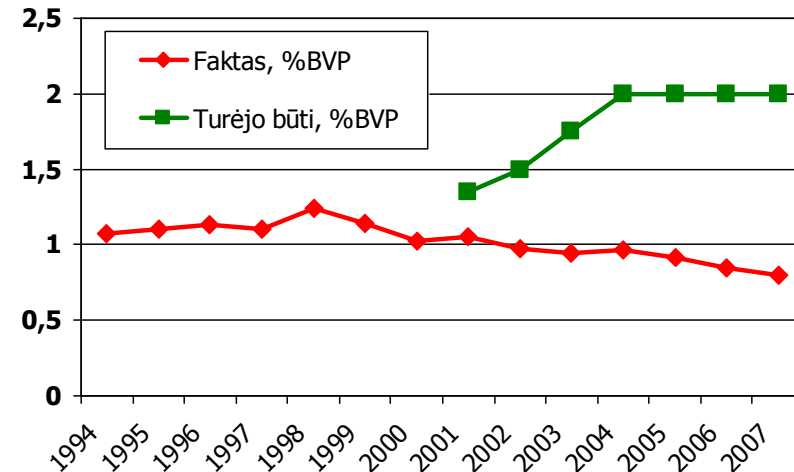
PAŽADAI IR TIKROVĖ

Biudžeto asignavimai mokslui ir studijoms, Valstybės biudžeto procentais.

Turėjo būti – prof. A. Janulaičio ir kt. užtikrinimas prieš pradėdant „reformas“.

PAŽADAI IR "AUGINIMAS"

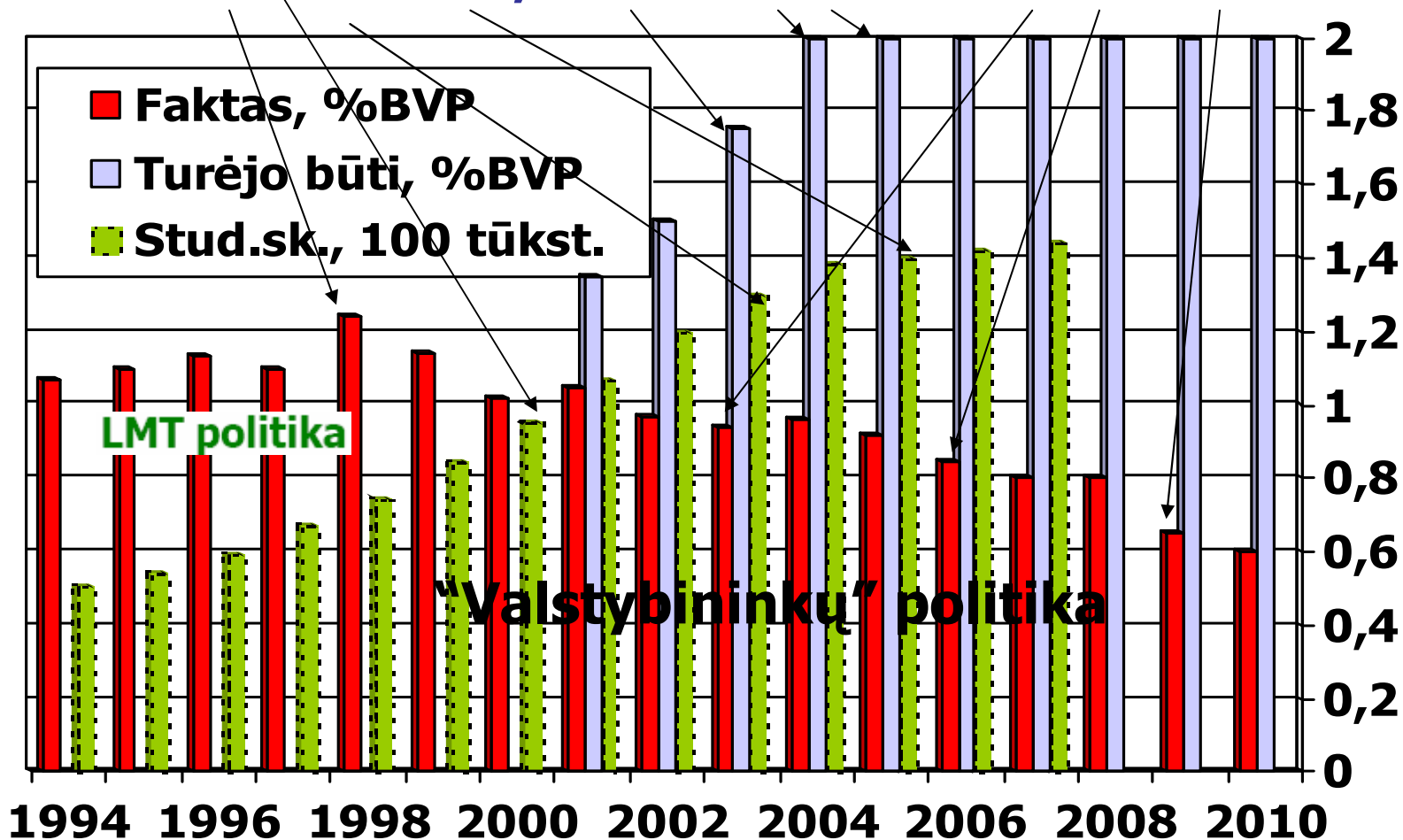

Biudžeto asignavimai mokslui ir studijoms, procentais nuo BVP.

Turėjo būti - rodo, kiek buvo įtvirtinta Įstatymu, Nacionaliniu susitarimu, Memorandumu ir tvirtai prižadėta, kad tikrai bus, nes nebūti negali.
2% BVP – tai ir ES rekomenduojamas biudžetinis vien aukštojo mokslo finansavimas

Po TOKIO "rūpinimosi Mokslu ir studijomis, susikūrė
V finansavimo sistema
 (neskaičiuojant mažesnių jos modifikavimų)

AUGIMAS, PAŽADAI IR "PLĖTRA"

Biudžeto asignavimų mokslui ir studijoms, procentais nuo BVP, ir studentų skaičiaus universitetuose kitimas, 100 tūkst. Šaltiniai: BVP – Finansų ministerijos www.finmin.lt/web/finmin/aktualus_duomenys/makroekonomika_duomenys. Asignavimai mokslui ir studijoms: 1994-2007 m. – atitinkamų metų Biudžeto įstatymai, 2008 m. – ŠMM [www.smm.lt/smt/docs/msgv/2008_detalus_paskirstymasi_\(internetui\).xls](http://www.smm.lt/smt/docs/msgv/2008_detalus_paskirstymasi_(internetui).xls) duomenys, 2009-2010-ŠMM raštas Nr. SR-72-01-12, 2007.07.02.

Turėjo būti - rodo, kiek buvo įtvirtinta įstatymu ir prižadėta daugybe memorandumų ir susitarimų ir ES rekomenduojamas aukštojo mokslo biudžetinis finansavimas – 2% BVP.

Mokslo ir studijų sistema įvykdė užduotį!

**VALSTYBINĖS ŠVIETIMO STRATEGIJOS 2003–2012 METŲ NUOSTATŲ
ĮGYVENDINIMO PROGRAMOS (LRV 2005 m. sausio 24 d. Nr. 82)**

rodikliai ir siekiai:

- **Bent vidurinį išsilavinimą įgijusių 22 metų asmenų dalis: 85-90%
(Faktas 2003m. 80%)**
- **Aukštąjį išsilavinimą įgijusių 30–34 metų asmenų dalis: 50-60%
(Faktas 2003m. 25%)**

Iš to seka, kad

**būtina į AM priimti apie 75-85% baigiančiųjų vidurinę
(nes dalis nubyra).**

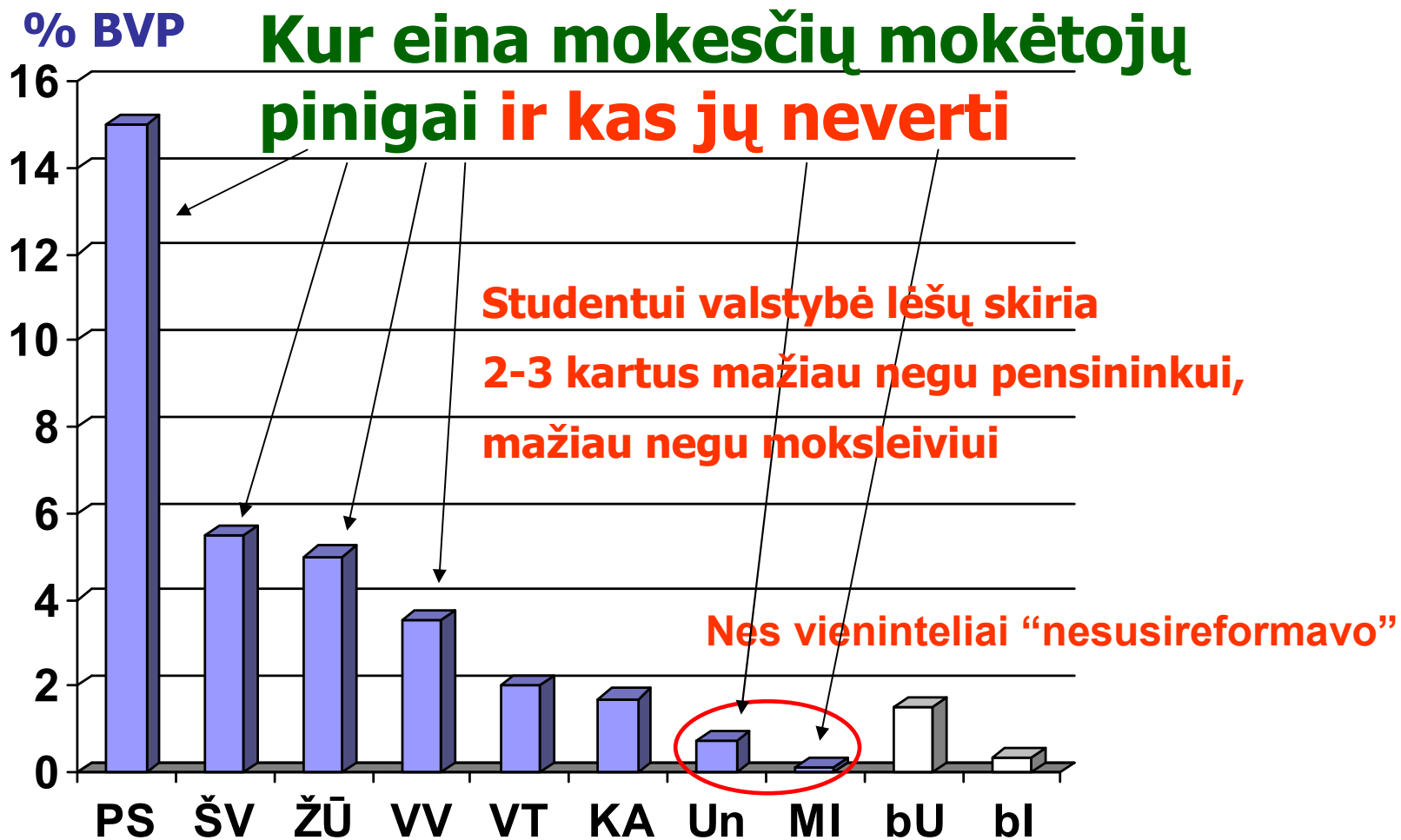
Priimama apie tiek, t.y., 35-40 tūkst. iš 50 tūkst. baigiančių vidurinę:

**Į universitetų valstybės finansuojamas I pakopos ir vientisąsias studijas
priimama apie 16 tūkst., t.y., apie 1/3 tais metais baigusiujų vidurinę.**

Į kolegijas valstybės finansuojamas studijas - apie 9 tūkst.

**Apie 13 tūkst. pirmosios pakopos ir vientisųjų vakarinės ir neakivaizdinės
formos studijų studentų moka už studijas "visą" studijų kainą.**

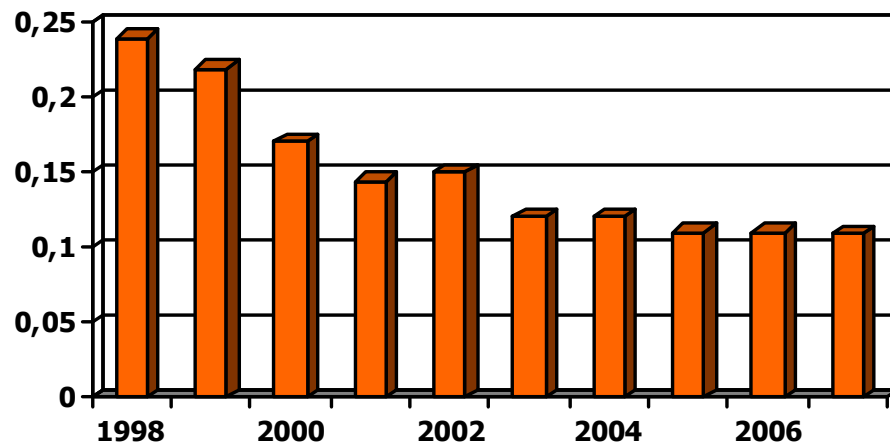
Taip ir susidaro apie 75% studijuojančiųjų AM.

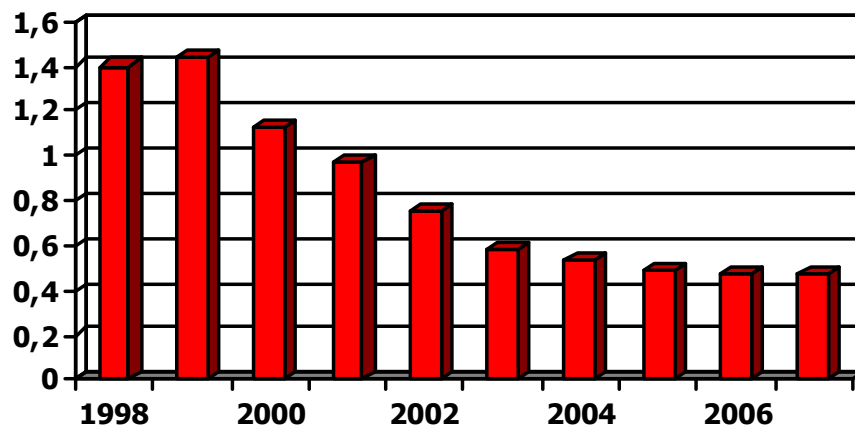
Valdžios iš mokesčių mokėtojų surinktų lėšų (apie 33% BVP) paskirstymas BVP procentais.

PS–pensijos, socialinė ir sveikatos apsauga (beveik viskas apie 1,2 mln. pensininkų), ŠV–švietimas (580 tūkst. moksleivių), ŽŪ–žemės ūkio rėmimas, VV–valstybės valdymas, VT–viešoji tvarka ir visuomenės apsauga, KA–krašto apsauga (pusė lėšų – 19 tūkst. personalo išlaikymui), Un–universitetai (144 tūkst. studentų, 2 tūkst. doktorantų, 4 tūkst. mokslininkų ir t.t.), MI–valstybės ir universitetų mokslo institutai (1,4 tūkst. mokslininkų, 300 doktorantų ir t.t.), bU ir bI–būtina universitetams ir mokslo institutams pagal vyriausybės patvirtintą Metodiką (Žin. 2006, Nr. 108-4114), daugkartinius valdžios įsipareigojimus ir pažadus.

MOKSLO INSTITUTŲ ŽLUGDYMAS "reformų" lozungais prisidengus

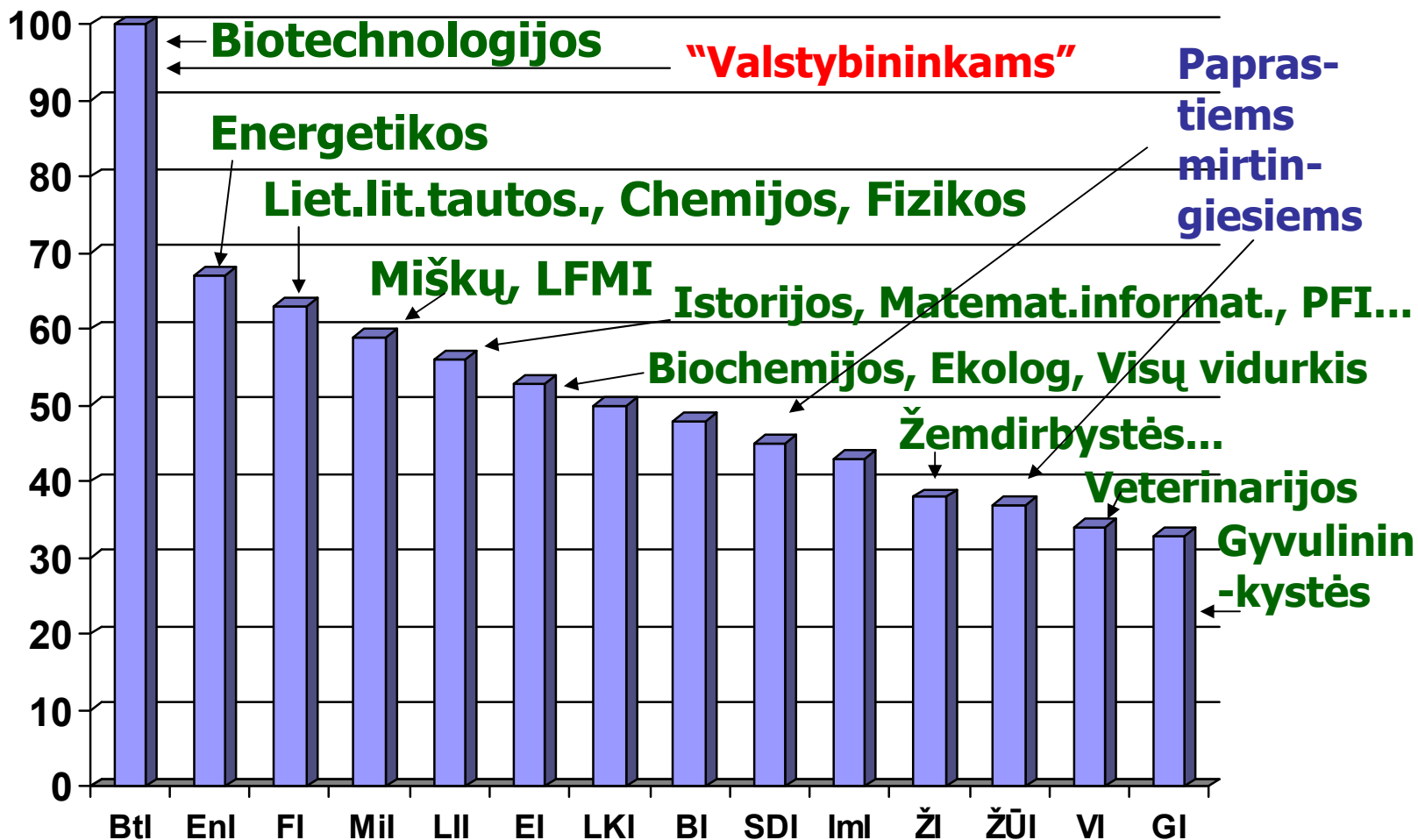

Biudžeto asignavimai mokslo institutams, proc. nuo BVP.

Biudžeto asignavimai mokslo institutams, valstybės biudžeto proc

Konkrečių mokslo institutų tiesioginio biudžetinio finansavimo mažinimas. Liko 2006 m. finansavimas palyginus su 1998 m., procentais nuo BVP

Mokslo institutų bazinio (institutinio) finansavimo sumažinimas 2006 m. palyginus su 1998 m., procentais nuo BVP.

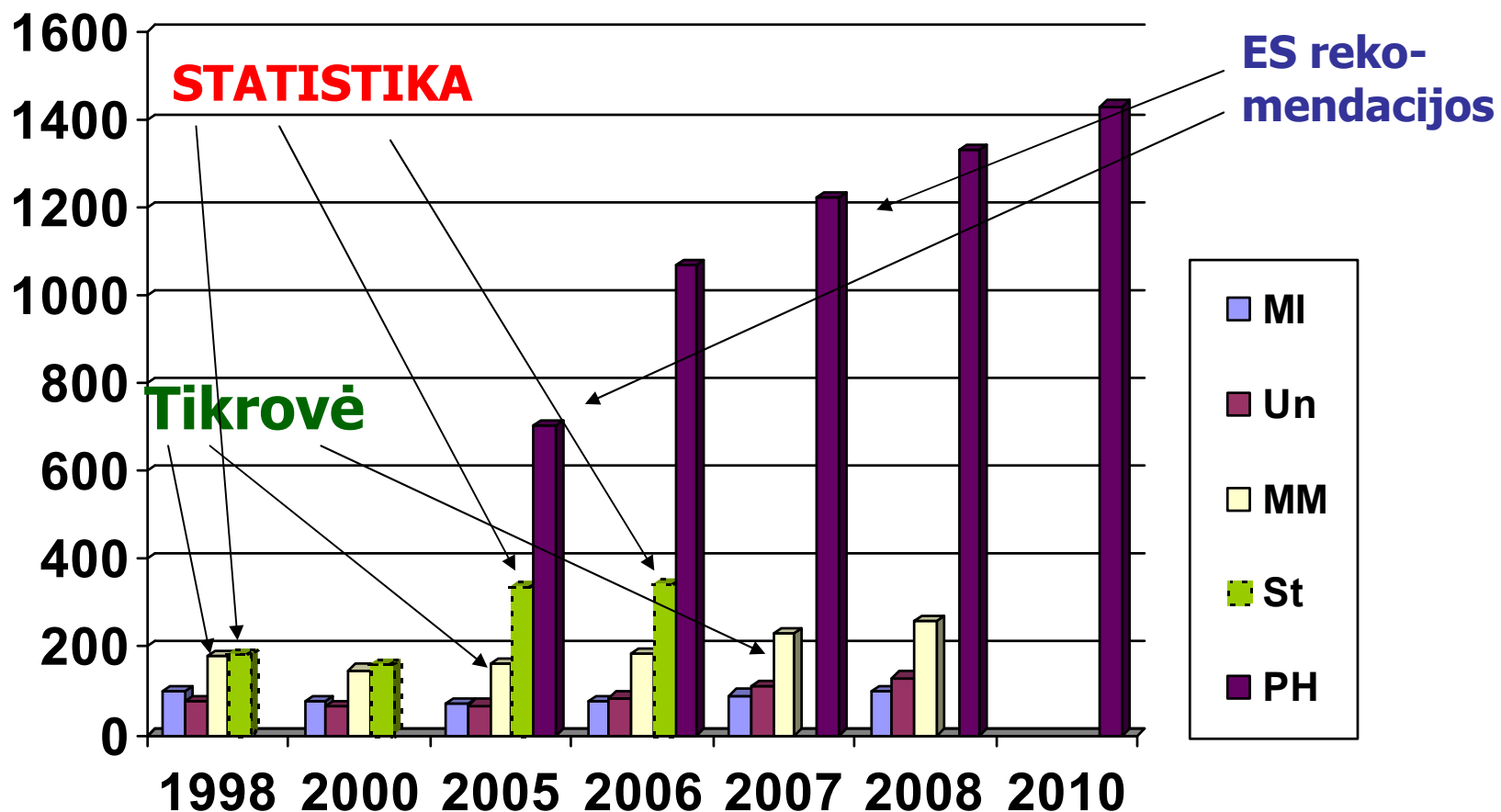
I gr.: BtI (Biotechnologijos institutas) – 100% (nepakito); II gr.: EnI (Lietuvos energetikos institutas) – 1,5 karto sumažėjo; III gr.: FI (Lietuvių literatūros ir tautosakos, Fizikos, Chemijos, Teorinės fizikos ir astronomijos) – 1,6; IV gr.: Mil (Lietuvos miškų, Lietuvos filosofijos ir meno) – 1,7; V gr.: LII (Lietuvos istorijos, Matematikos ir informatikos, Puslaidininkių fizikos, Termoizoliacijos) – 1,8; VI gr.: EI (Biochemijos, Ekologijos, Eksperimentinės ir klinikinės medicinos bei visų institutų vidurkis) – 1,9; VII gr.: LKI (Lietuvių kalbos) – 2; VIII gr.: BI (Botanikos, Architektūros ir statybos, Geologijos ir geografijos) – 2,1; IX gr.:SDI (Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės ir Vandens ūki) – 2,2; X gr.: ImI (Imunologijos) – 2,3; XI gr.: ŽI (Lietuvos žemdirbystės) – 2,6; XII gr.: ŽŪI (Žemės ūkio inžinerijos) – 2,7; XIII gr.: VI (Veterinarijos) – 2,9; XIV gr.: GI (Gyvulininkystės ir Maisto institutai) – 3 kartus sumažėjo finansavimas 2006 m. palyginus su 1998 m., BVP procentais

Mokslinių tyrimų biudžetinis finansavimas.

ES EKSPERTŲ REKOMENDACIJŲ

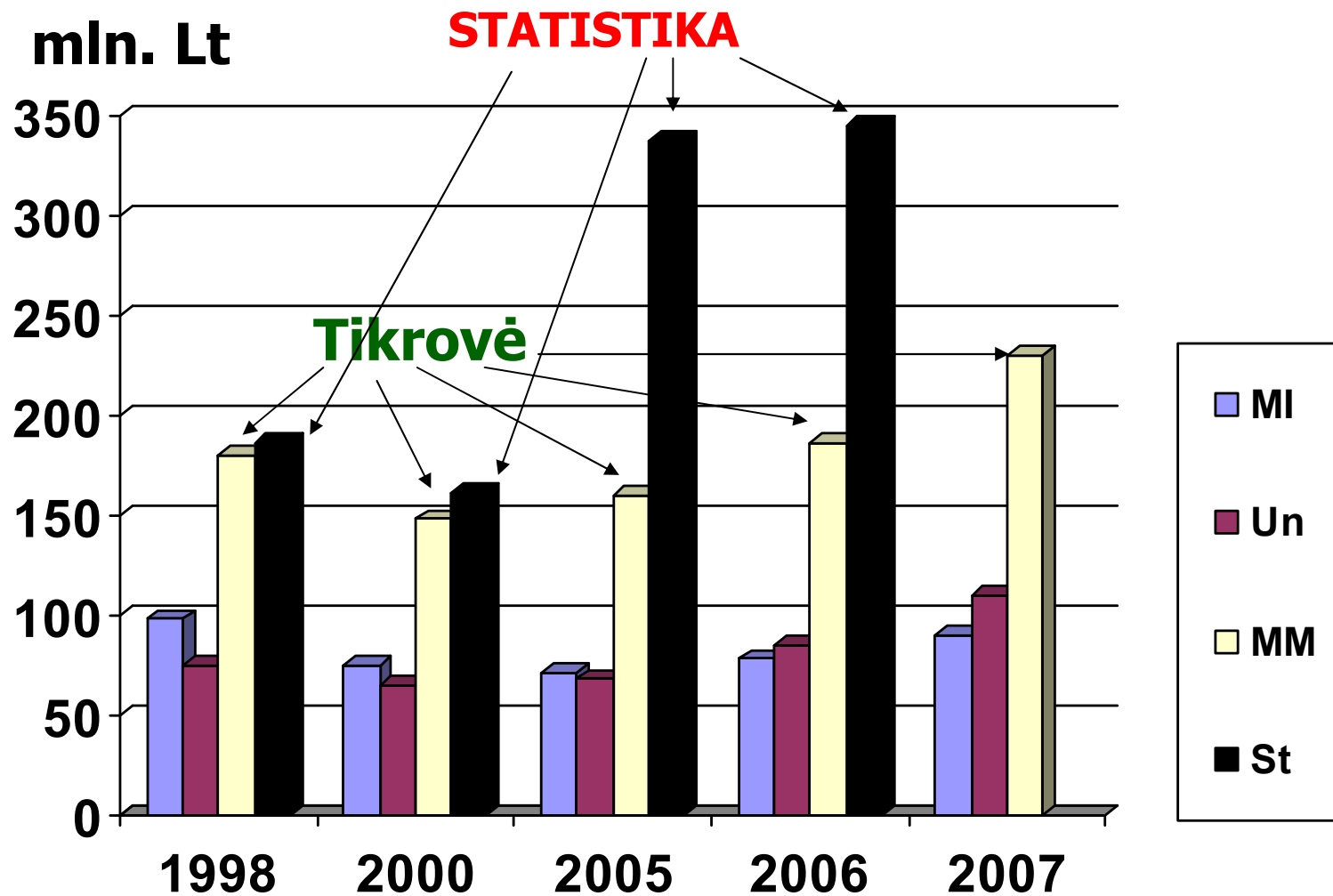
"PAISYMAS" ir "STATISTIKA"

mln. Lt

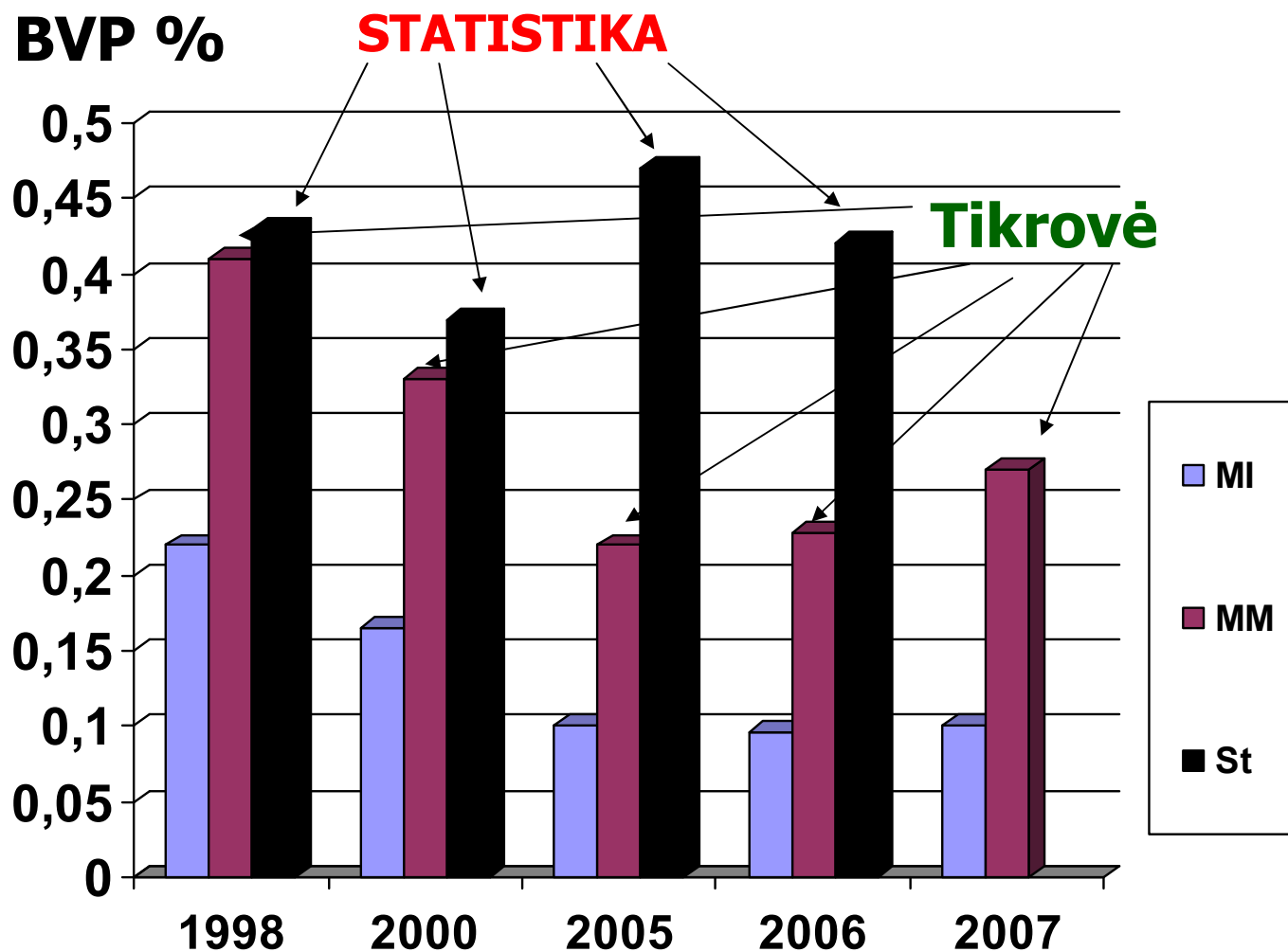

Biudžetinis mokslinių tyrimų finansavimas (milijonais Lt veikusiomis kainomis) ir PHARE ekspertų, vadovaujamų H. Hernesniemi, dirbusių oficialiais "Lietuvos mokslo ir technologijų baltosios knygos" rengimo konsultantais, 2000 m. rekomendacijos. MI ir Un—atitinkamai mokslo institutams ir universitetams tiesiogiai skiriamas mokslinių tyrimų finansavimas, įskaitant lėšas institucijų administravimui ir ūkiui, MM—pilnas realus biudžetinis mokslo ir meno finansavimas, įskaitant finansavimą per VMSF programas, St—Statistikos departamento duomenys, PH—PHARE ekspertų rekomendacijos.

Mokslinių tyrimų biudžetinis finansavimas ir "STATISTIKA"

Mokslinių tyrimų biudžetinis finansavimas ir "STATISTIKA"

“Mokslui ir studijoms numatoma skirti beveik **1,7 milijardo litų**

2007-10-30, <http://www.alfa.lt/straipsnis/155594>

Kitų metų valstybės biudžeto projekte, kurį Vyriausybė pateikė Seimui, mokslui ir studijoms iš viso numatyta beveik 1,7 milijardo litų. Tai yra 511,9 mln. litų daugiau nei šiais metais, pranešė Švietimo ir mokslo ministerija.” 1,7 mlrd. = 1,6% BVP.

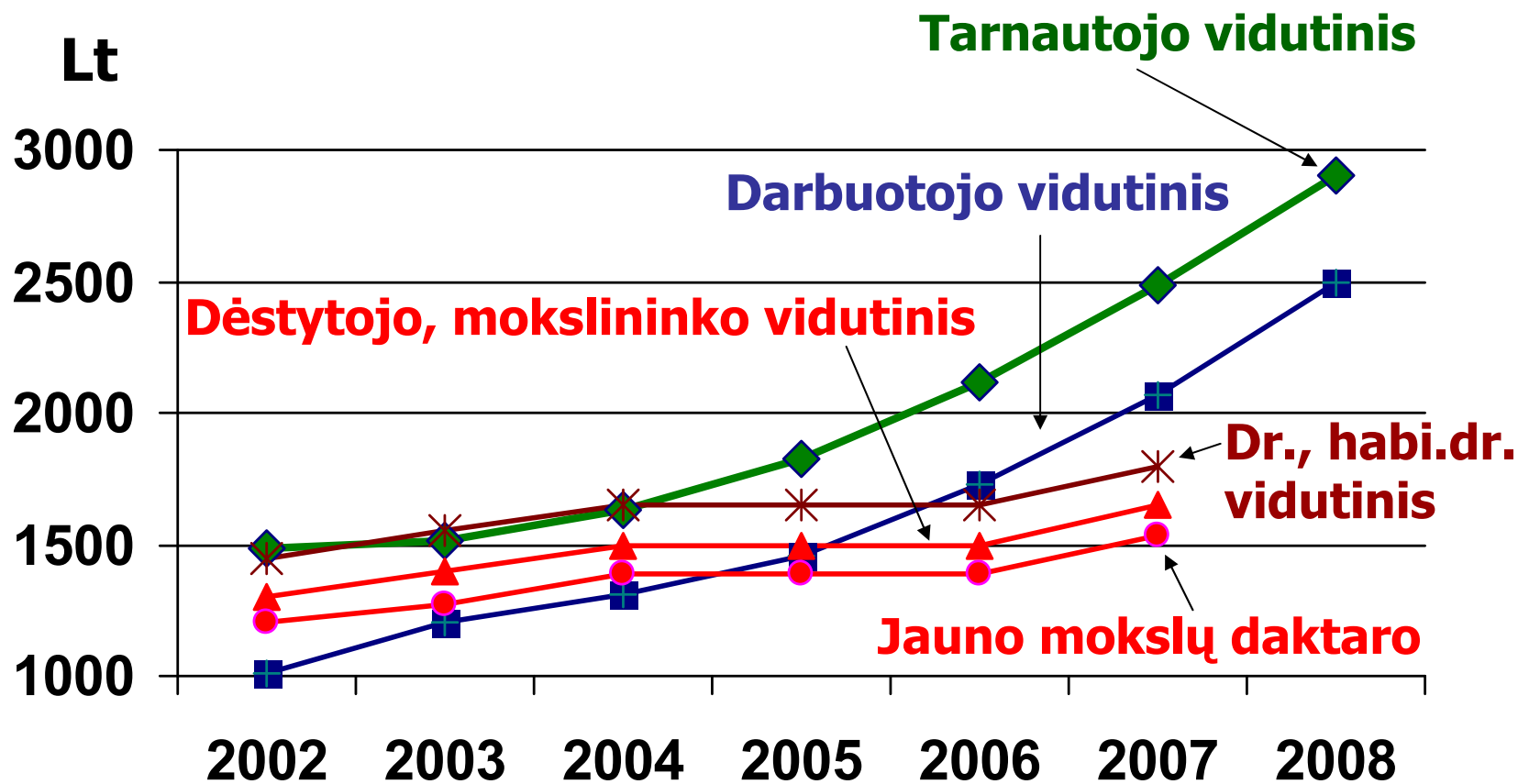
Bet ŠMM visiems universitetams, institutams, VMSF, LMA, bibliotekoms, kunigų seminarijoms **skirstė tik 850 mln. Lt. Lygiai pusę, 0,8% BVP. Iki 2000 m. skirstydavo visą....**

Seimo patvirtintame Valstybės biudžete 896 mln. Lt. Spec. programa (uždirbtos lėšos) 242 mln. Lt.

Tikriausiai į tą 1,7 mlrd. Lt įskaityta kolegijų finansavimas, jų uždirbtos lėšos (gal apie 220 mln. Lt).

Gal dar ŠMM ministerijos disponuojami Mokslo ir studijų sistemos tobulinimo 330(?) mln., (iš 260 mln. jų ES)?
3 kartus daugiau negu visiems 35 institutams!!!

Mokslininkų ir dėstytojų atlyginimų (Lt iki mokesčių) dinamika

- ◆ Vidutinis šalies tarnautojo
- Vidutinis šalies darbuotojo
- * Vidutinis mokslininko (daktaro, habilituoto daktaro)
- ▲ Vidutinis dėstytojo, tyrėjo
- Vidutinis jauno mokslų daktaro

Lietuvoje yra žymių mokslininkų, publikuojami plataus pripažinimo susilaukiantys straipsniai

Pvz.,

- ✓ **1000 kartų pacituotas** Kęstučio Pyrago (PFI) (1 autorius),
PHYSICS LETTERS A **170**, 421 (1992) straipsnis
- ✓ **412 kartų per 7 metus pacituotas** Daivos Rastenytės
(Kardiologijos institutas)(29 autoriai iš 11 užsienio įstaigų), NEW
ENGLAND JOURNAL OF MEDICINE **340**, 677 (1999) straipsnis.
- ✓ ir t.t.

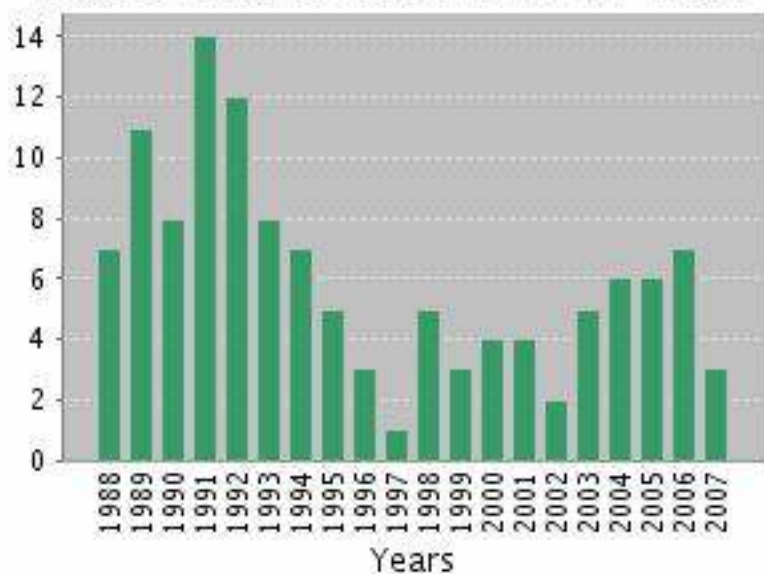
Keletas straipsnių žurnaluose NATURE ir SCIENCE

- R. Janulis (VU TFAI) et al. NATURE 449, 189 (SEP 13 2007)
- A. Alaburda (VU) et al. SCIENCE 315, 390 (JAN 19 2007)
- A. Bitinas (Lietuvos geologijos tarnyba) et al. SCIENCE 311, 1449
(2006).
- D. Čeburnis (FI) et al. NATURE 431, 676 (2004).
- V.Karatajute-Talimaa (Geologijos institutas) et al. NATURE 383, 810
(1996).
- A. Juška (Bchl) NATURE 276, 261 (1978)
- Ir keletas straipsnių be Lietuvos prieskyros.

Akademiko Juozo Kulio 170 straipsnių nuo 1975 m., pacituotų 3000 kartų

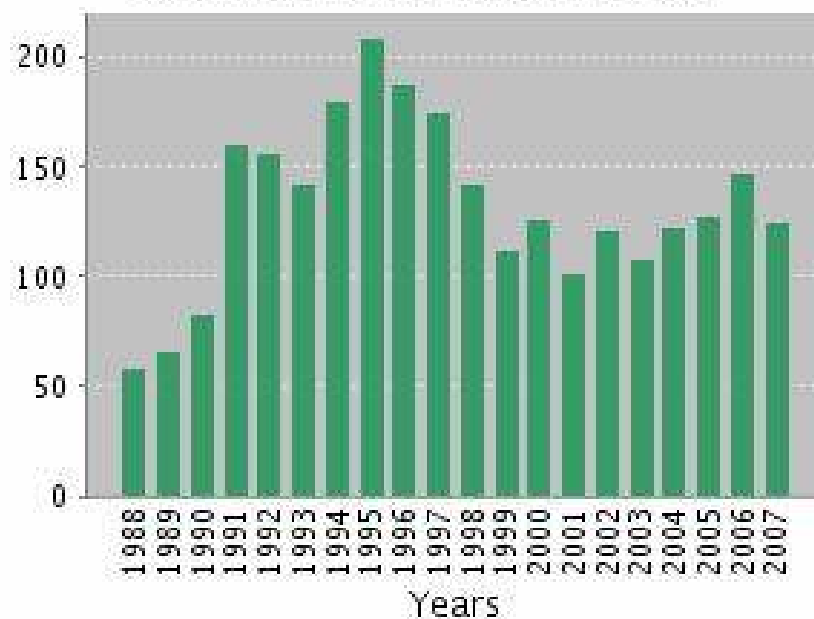
Produktyvumo nuo 1988 m. kitimas

Published Items in Each Year

Cituojamumo nuo 1988 m. kitimas

Citations in Each Year

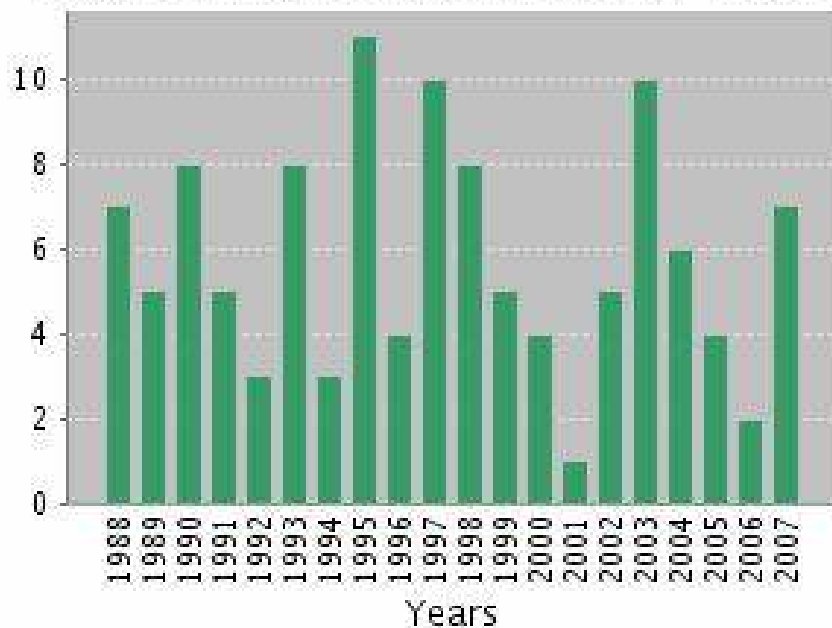

Akademiko Algio Piskarsko 190 straipsnių ir vis augantis cituojamumas.

Jau cituota apie 2500 kartų

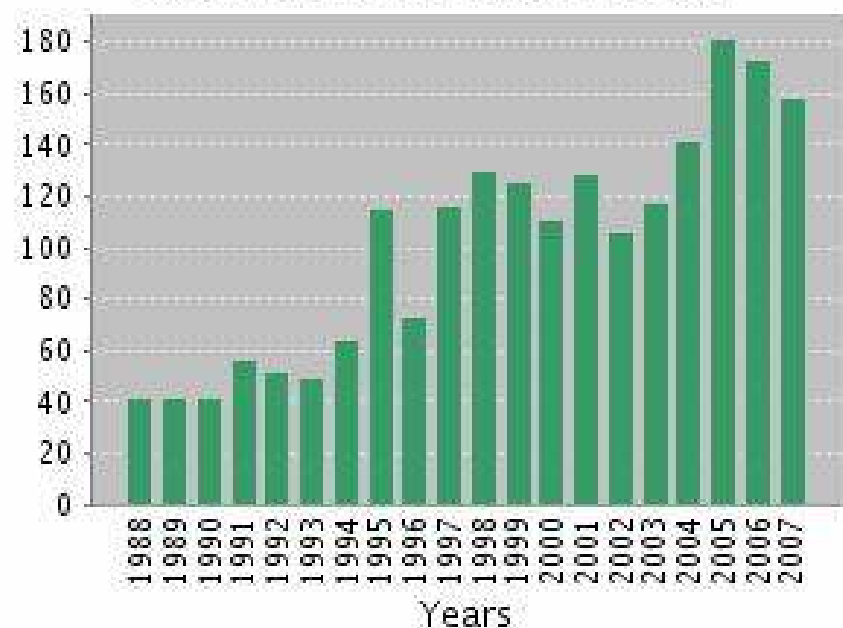
Produktyvumo nuo 1988 m. kitimas

Published Items in Each Year

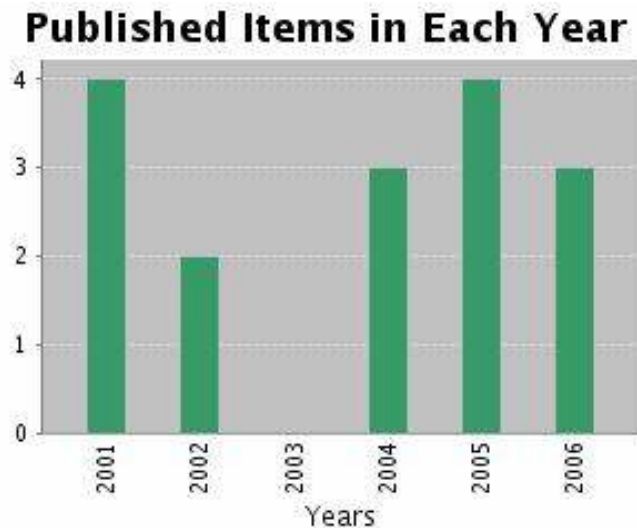
Citujamumo nuo 1988 m. kitimas

Citations in Each Year

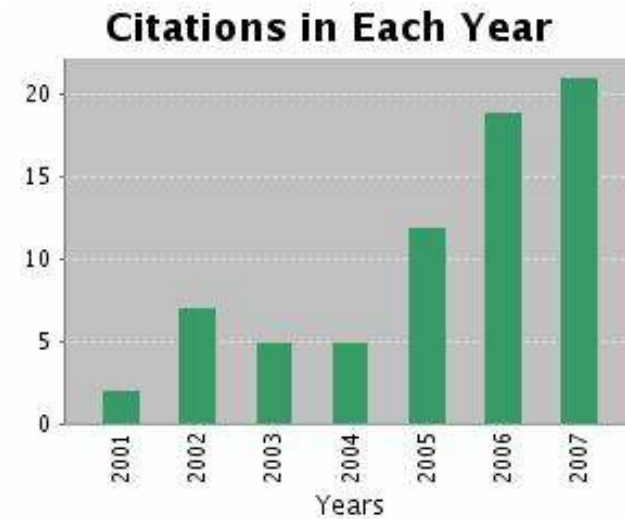

**29-mečio Juliaus Rusecko (VU TFAI),
geriausios 2006 m. disertacijos autoriaus,
16 straipsnių, pacituotų jau per 70 kartų,
augantis cituojamumas**

Produktyvumas nuo 2001 m.

Cituojamumas nuo 2001 m.

Tačiau:

**tokių mokslininkų, tokių straipsnių, tokių grupių,
mokslo mokyklų yra mažai, maža jų paklausa, mažai vartotojų,
kuriama slogi, atbaidanti jaunimą, mokslo atmosfera ir
dirbtinai juodinama aplinka**

Todėl provincialėjame:

“Lietuva tiesiog akyse provincialėja. Beviltiškai provincialėja...

**Provincijos efektą sukuria ne talentingų žmonių skaičius ar
sukurtų kūrinių kiekis, o poreikiai... Kas pasiliks iš mąstančių,
ambicingų ir pripažįstamų Vakaruose? ... Lietuvoje jie nebent tik
pildys ataskaitų lenteles ir toliau varžysis su siauraprotiška
vietine valdininkija dėl to, kas ką pergudraus.”**

(L.Donskis, „Klaipėda“ 2007-11-05, DELFI.lt).

**“...yra mokslo realaus visuomeninio statuso žemėjimas. ...
į žinias žiūrima kaip į visais požiūriais pigų ar net nemokamą
produktą. Dėl to mūsų provinciali ir XIX amžiaus vaizdiniais
gyvenanti diduomenė mano, jog mokslas gali gyventi iš
šventosios dvasios. Deramai nefinansuojamas.”**

(P. Gylys, “Atgimimas”, Bernardinai.lt, 2007-05-16)

“...veikia komisijos, į kurias įeina **neaišku kieno skirti mokslo žmonės...** Baisiausia yra tai, kad į tas komisijas **gali būti įtraukti, kaip ir tarybiniais laikais, tik „teisingai“ mąstantys žmonės.** O „teisingai“ mąstantys yra tie, kurie siūlo porą stebuklingų eliksyrų nuo visų aukštojo mokslo negalių. (P. Gylys, “Atgimimas”, Bernardinai.lt, 2007-05-16)

„Mes raškome sovietinės sistemos, apgaubtos lengvu vakarietiškos frazeologijos ir naujųjų ES raktažodžių vualiu, vaisius.“ (L. Donskis, Akiračiai, 2005, Nr.2)

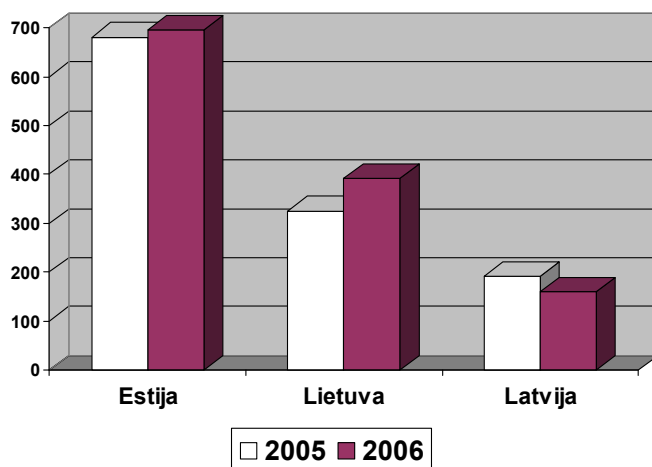
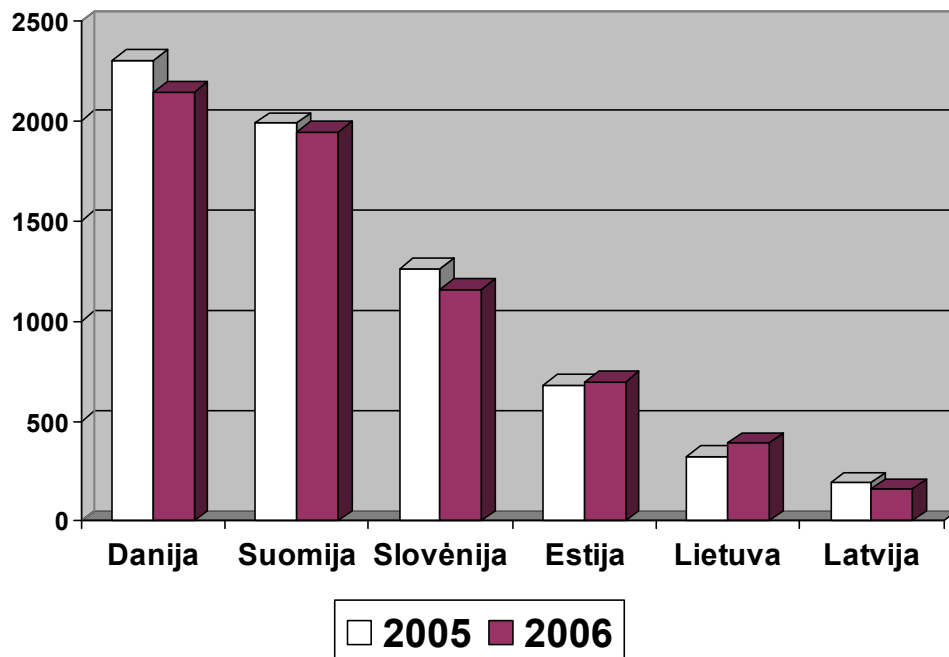
“Susidūrus su mūsų biurokratija – ypač įvairaus plauko politinio pasitikėjimo figūromis (tokiomis kaip aukščiausiosios valdžios mokslo, švietimo ir kultūros patarėjai), vis labiau įsitikini, kad **Lietuva iki šiol neturi normalios ekspertinės vakarietiško tipo biurokratijos...** Jie viską žino. Jiems viskas aišku. Ta pati Rusijos ir Sovietų Sąjungos funkcionierių paradigma – **„ja načalnik, ty durak“.** (L.Donskis, „Klaipėda“ 2007-11-05, DELFI.lt).

Mūsų “valstybininkų” veikla

– **diametrali priešingybė Europos tyrėjo chartijai ir kt. principams**

**(“Mes – valstybininkai, jūs – profsąjungos”,
živaja sila, ličnyj sostav).**

ISI straipsniai milijonui gyventojų

Nuo ES Lietuva atsilieka keltą kartų;

nuo Estijos 2 kartus,

nuo Slovėnijos 4 kartus,

nuo Danijos 7 kartus.

Nepaisant to, pastovūs raginimai:

1) neužsiimti baziniais mokslais, o tik taikymais, (rac. pasiūlymų lygyje)

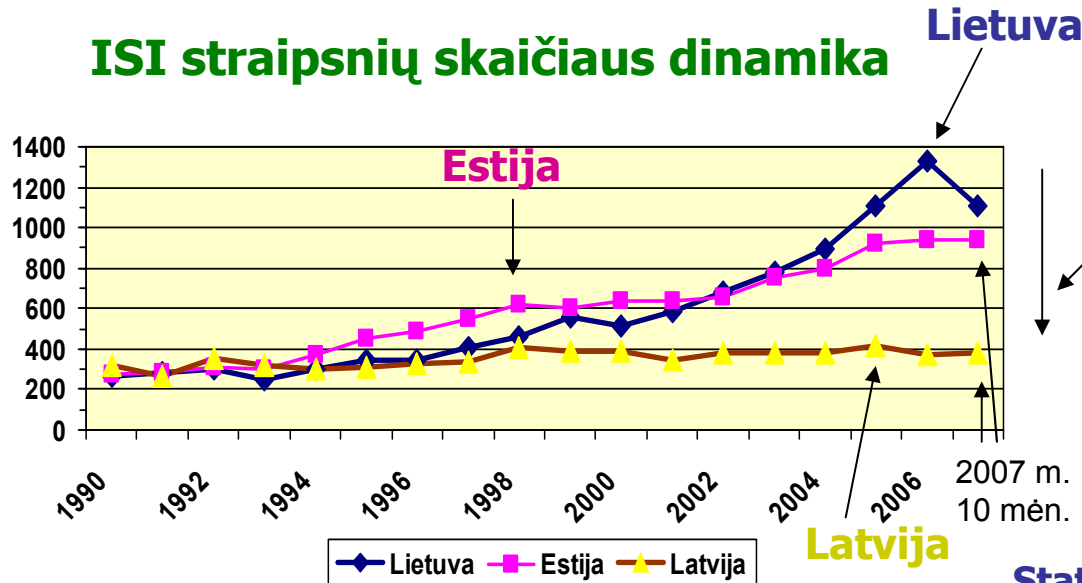
2) eiti prieš 16 m. nueitu Latvijos keliu:

a) atsisakyti bazinio finansavimo

b) sunaikinti profesionalų mokslą

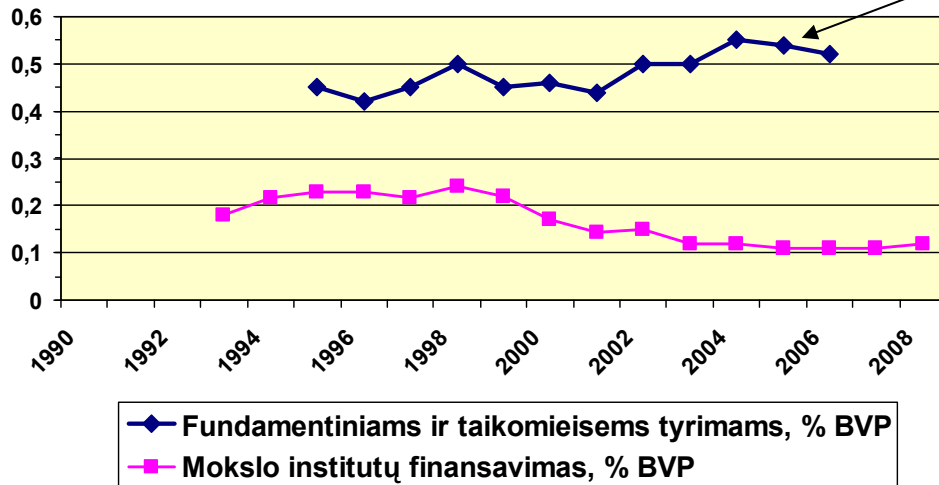
c) niekam nesirūpinti visos šalies, o tik savo "klanelių" reikalais.

ISI straipsnių skaičiaus dinamika

**“Valstybininkų”
kartu su Lietuvos
MOKSLO tarybos
pirmininku svajonė
– kad Lietuvoje būtų
kaip Latvijoje...**

Lietuvos mokslo finansavimo dinamika, BVP %

**Statistikos depart.
duomenys.
Fundamentinių ir
taikomųjų tyrimų
finansavimas**

**Mokslo institutų
finansavimas
= 1/5 viso mokslo
finansavimo arba
9% ES ekspertų
rekomenduojamo
BIUDŽETINIO
finansavimo**

**Planai –
atimti ir
pa(si)-
dalinti ir
šiuos
trupinius**

**“ISI straipsnis Lietuvoje “padaromas”
4-8 kartus pigiau negu vidutiniškai ES šalyse.
Mokslų daktaras, specialistas – taip pat 4-8 kartus pigiau!**

Iš visų šaltinių mokslui ir studijoms

JAV skiria apie 5,4% BVP, t.y. apie 2000 JAV dolerių/gyventojui,

Suomija apie 5,5% BVP, t.y., apie 1700 Eurų/gyventojui

Kanada apie 4,5% BVP, t.y., apie 1500 JAV dolerių/gyventojui

Pietų Korėja apie 6% BVP, t.y., apie 1000 JAV dolerių/gyventojui

Danija apie 3,7% BVP, t.y., apie 1000 Eurų/gyventojui

Pasiruošimui naujiems iššūkiams 2005 m. Danijoje įkurtas

Vyriausybiniis komitetas *“Danija globalioje ekonomikoje”*.

Lietuvoje iš visų šaltinių mokslui ir studijoms skiriama– apie 1,5% BVP arba apie 200 Lt/gyventojui.

Lietuva, be abejo, jokių iššūkių nebijo ir jiems nesiruošia. Vis dar kovojama su “per daug” universitetų, institutų, tyrėjų ir studentų...

Neseniai Europos Komisija įvertino ES šalių **pažangą** pagal Lisabonos kriterijus (žr., pvz., *Verslo žinios*, 2006/12/14). **Pirmauja Danija, Suomija ir Švedija. Estija, būdama 12-ta, lenkia ES vidurkį, o Lietuva, nepaisant pagražintos statistikos yra tik 20-oje vietoje ir 12% atsilieka nuo ES vidurkio...** Pagal pažangą!

Taip mes ir „vejamės“ ES senbuves...

Pasaulio ekonomikos forumo duomenimis:

Aukščiausiai Lietuva yra pagal Aukštąjį mokslą ir studijas (Higher education and training), net 29-ta. Estija 23-ia. Pagal šį parametą Lietuva yra kartu su Čekija, Latvija, Slovėnija, Honkongu; aukščiau už Ispaniją, Portugaliją, Italiją, Liuksemburgą, Malta, Graikiją, Slovakiją, Vengriją, Lenkiją, Kiprą.

Tai įgalino pasiekti tik institucijų *savivalda*.

Lietuvoje mokslas, studentai, doktorantai rūpi *tik* mokslininkams ir dėstytojams. Kitiems rūpi tik „reformos“. (Sumažinkime *iš viršaus* valdomai institucijai (ką norima padaryti su universitetais ir institutais) finansavimą 1,5-2 kartus, ir pamatysime, ar ji nebankrutuos ir dar vykdys plėtrą. Kokia sfera gerai funkcionuoja su 2 kartus mažesniu už būtiną ir suplanuotą finansavimą?).

Europos Komisijos duomenimis Lietuva Europą inovacijų srityje pasivys po 10 metų (!?)

O pagal valstybės institucijų valdininkų palankumą arti valdžios prieinantiems asmenims, grupėms, gerai organizuotoms mažumoms Lietuva yra sąrašo gale (90-96 iš 125), greta Nikaragvos, Italijos, Filipinų, Kambodžos, Mozambiko, Ugandos, Čado. ("Veidas" Nr.25(2007) ir "The Global Competitiveness Report 2005-2006".)

Užsakyto propagandinio straipsnio pavyzdys:

Verslo žinios, 2008 m. vasario 22 d.: (Redakcijos skiltis)

“Telkiasi jėgos, kurios **spardys** aukštųjų mokyklų nomenklatūrą”

“...Ir atsitik tu man šitaip, kad tokius pažangius žmones išauginusi Alma Mater sistema dabar yra apverktinos būklės, apie kurią rašomi vien baisūs dalykai – juo toliau, juo labiau.”

“Juk kai pagalvoji – visur vien inteligentai. Valdininkai – su aukštuoju, vadybininkai, bendrovių vadovai – su aukštuoju. Kas, jeigu ne elitas, turėtų Lietuvos kadry kalvę reformuoti taip, kad kalvė blizgėtų, nukalti kadrai švytėtų, o lietuviškas diplomai būtų aukso vertės.”

(Pasirodo egzistuoja stebuklingas “ReFormos” receptas)

**“Deja (dėl kvailo(?) elito),
Alma Mater kol kas skendi tamsoje”**

Taigi tas **paprastas stebuklingas** receptas:

"Konkrečius dalykus, pasirodo, galima nupiešti ant kelių skaidrių (VŽ jas atrado Lietuvos laisvosios rinkos instituto tinklalapyje). Šią ydingą tvarką būtų galima pagerinti, jeigu aukštosios mokyklos nustatytų studijų kainą, o valstybė atskirai nuo tos kainos nustatytų savo paramos dydį. Studento įmoka, kurią mokėtų visi studijuojantieji, sudarytu skirtumas tarp studijų kainos ir valstybės paramos. Lėšų įmokoms studentai skolintųsi iš Paskolų fondo. Atrodo, viskas aišku dėl finansavimo reformos."

[“...„teisingai“ mąstantys yra tie, kurie siūlo porą stebuklingų eliksyrų nuo visų aukštojo mokslo negalių. (P. Gylys, “Atgimimas”, Bernardinai.lt, 2007-05-16)]

"2008-ųjų sausis: reformos įstatymų svarstymas Vyriausybėje atidėtas dar mėnesiui. Priežastys? Vieša paslaptis yra tai, kad įstatymus blokuoja aukštųjų mokyklų nomenklatūra, nenorinti į jį valdymą įsileisti vadinamųjų socialinių partnerių (tarp jų ir verslininkų)."

"Šioje nomenklatūros viešpatijoje esama ir vilties ženklų: sausio 25-ąją Kaune vyko Aukštojo mokslo kokybės forumo steigiamoji konferencija. Forumas buvo keturšalis darinys, susidedantis iš mokslo ir studijų institucijų, studentų, verslo ir valstybės atstovų. Kaip ir anas Sąjūdis, šis forumas prasidėjo nuo iniciatyvines grupes. Kažin kokį atgimimą jis sukels?"

Kodėl iki to nusivažiavome?

- **Milžiniški biurokratinio aparato finansiniai resursai.**
- **Tame tarpe ir užsakomajai propagandai,**
- **Papirkinėjimui.**
- **Pažadėjimai, pvz., po 0,5 mln. užsienio lietuviams mokslininkams.**
- **Atskirų mokslininkų, "mokslininkų", studentų, jų organizacijų, ypač jaunimo pasidavimas.**
- **Dabar lemiamas krizinis etapas: reformų lozungais prisidengus galutinai užgrobti universitetus ir institutus,**
- **Pribaigti mokslą. Kad nebesikankintų?**
- **ŠMM, LMT jau užvaldytos totaliai.**
- **Mokslo interesus begina tik rektoriai ir direktoriai.**
- **Kitos organizacijos arba merdi, arba užvaldytos.**

Kas valdo Lietuvą?

„...metams bėgant susibūrė nemenka grupė žmonių – jaunų, gabių, ambicingų karjeros pareigūnų, kurie visada išsaugo savo postus bei įtaką keičiantis politinei šalies valdžiai“ (Veidas, 2006-09-08). Jie „sukūrė rinkimų vėjams atsparų alternatyvų politinės valdžios centrą“ (Veidas, 2006-09-14), darantį įtaką visoms vyriausybėms.

Dabartinę situaciją turime kaip, V. Landsbergio žodžiais „**Naujosios nomenklatūros** partijos, kurios nėra partijų sąrašuose“, įdirbio paseką. „Pastaroji „partija“, V.Landsbergio teigimu, tai susivieniję „geri draugai, turintys bendrų interesų, bendrą politinę liniją“, siekiantys įsitvirtinimo valdžios struktūrose, eliminuojantys jiems nepalankius asmenis ir tokiu būdu siekiantys daryti įtaką šalies gyvenimui“ (Delfi, 2007-01-21).

„Valdininkai, matyt, suprato, kad tokius politikus, kokie šiuo metu vyrauja Lietuvos politikos scenoje, galima stumdyti ir valdyti, kiek širdis geidžia, – vis tiek šie nieko nesupranta ir nelabai ką sugeba. O valstybę valdyti juk reikia. Štai iš šio poreikio ir gimė reiškiny, pramintas „naujaja Lietuvos nomenklatūra“. Paprasčiau sakant, uodega ėmė vizginti šunį.“ (Veidas, 2006-09-08).

**„Valstybininkų“ klanas pats nesugeba nieko sukurti,
tačiau pasirenka vis naują auką...,
kurią galiausiai nusiaubia lyg žiurkių orda.**

**Visoms krašto politinėms jėgoms sanguliuojimas su valstybininkų klanu
baigėsi katastrofa.** “ V.Vasiliauskas, *Lietuvos žinios*, www.lrt.lt, 2007-10-30

TS iš 65 Seimo narių 1996 m. – tik 9 Seime 2000 m.

LKD iš 16 Seimo narių 1996 m. – neparlamentinė partija nuo 2000 m.

Liberalai ir centristai suskaldyti į 3 dalis,

NS gresia tapimas neparlamentine....

O mokslą ir studijas “valstybininkai” valdo jau 10 metų.... Ko dar galima buvo tikėtis???

Kodėl jiems viskas leidžiama?

❖ **“Lietuviai – veršių tauta” (a.a. buvęs finansų ministras Romualdas Sikorskis)**

❖ **“Lietuviams tinka valstietiškas principas: “Atiduokime duoklę, tegu tik mus palieka ramybėje”” (Tomas Venclova).**

❖ **“Kentėk, ir būsi išganytas” – vergovinės santvarkos metu kilusios katalikybės principas. (O latvių inteligentai jau išėjo į gatves)**